

UNESCO Magyar Nemzeti Bizottság
Világörökség Szakbizottsága

VÖSZB_2015_04_02
Budapest, 2015. december 7.

SZAKBIZOTTSÁGI ÜLÉS

**Forster Központ
Budapest, 2015. december 7. 10:00**

A napirend 2. pontja:

Szakbizottsági állásfoglalás kialakítása a „**Tokaj-hegyalja történelmi borvidék kultúrtáj**” világörökségi területre vonatkozó világörökségi kezelési tervről

A napirendi ponthoz tartozó mellékletek az alábbi linken elérhetőek:

<https://www.dropbox.com/sh/45458fpx3k61f2g/AAD8LdYsnV5wbhecHjpNarcda?dl=0>

ÖSSZEFOGLALÁS

A világörökségi kezelési tervről, a világörökségi komplex hatásvizsgálati dokumentációról és a világörökségi várományos helyszínekről szóló 315/2011. (XII.27) Korm. rendelet szerint, a 2013. szeptember 17-i szerződéskötéssel indított folyamat keretében a Vállalkozó 2014. november 28-án adta le a Megalapozó Dokumentáció (MAD) első tervezetét; a Világörökségi Szakbizottság 2014. január 14-i állásfoglalását követően a módosított, többször egyeztetett MAD 2014. március.18-i dátummal készült el (1. sz. melléklet).

A Kezelési terv első tervezetét 2014. május 5-én adta le a Vállalkozó. Ezt követően, a 2014. június 15-én benyújtott végleges tervezet alapján és 2014. június 11-ig lezajlottak a 315/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 4-5.§ szerinti nyilvános véleményezések. A beérkező véleményeket a Forster Központ összesítette és megküldte a kulturális örökségért felelős miniszter számára. A Korm.rend 4.(3) bekezdése és 5.§(2) bekezdése értelmében a véleményezésre jogosultak számára 2014. szeptember 29-én zajlottak le az egyeztető tárgyalások (2. sz. melléklet). A Vállalkozó 2014. december 20-i határidővel átvezette a nyilvánossági körben véleménnyel élők javasolt változtatásait és további javításokat végzett a kezelési terv tervezetén.

A széles körű egyeztetési eljárást követően a KET-ben egyetlen kérdés maradt fenn véleményeltérésként, amelyre vonatkozóan az eljárási rendnek megfelelően szükségessé vált a miniszteri állásfoglalás megkérése. (3. sz. melléklet) A véleménykülönbség a következő: Szerencs Város képviselője kifejezetten a szabad vállalkozási zónában (lásd 1996. évi XXI. törvény) biztosítható kedvezményekre, többeltámogatásra utalt. A KET megfogalmazta, hogy ezeket a kedvezményeket a VÖ területén csak olyan vállalkozásoknak kellene adni, amelyek tevékenységükkel a KEÉ megőrzéséhez, fenntartható hasznosításához, bemutatásához járulnak hozzá. Ezt kifogásolja a véleményező, és azt szeretné elérni, hogy minden munkahely-teremtő beruházás megvalósítható legyen, ami nem veszélyezteti a KEÉ-t. A 2015. augusztus 14-én kelt miniszteri döntés (4. sz. melléklet) alapján a Vállalkozó véglegesítette, és 2015. szeptember 25-én leszállította a KET dokumentációját (5. sz. melléklet):

A Szakbizottság a Korm.rend. 6. § (1) bekezdés szerint ebben a fázisban véleményezi a Kezelési terv tervezetét a kulturális örökség védelméért felelős miniszter számára.

A döntéstervezetet lásd a dokumentum végén az 5. bekezdésben.

Összesített vélemény a KET-ről:

1. A többszörösen egyeztetett és véglegesnek szánt tartalmú Megalapozó Dokumentáció (MAD) alapján; a készítés folyamatában lefolytatott szakmai konzultációk, és a kötelező hivatalos-intézményi, valamint a szakmai és társadalmi egyeztetések figyelembevételével elkészített KET dokumentáció magába foglalja mindazokat a tartalmakat, amelyek megfelelnek a vonatkozó jogszabály előírásainak, illetve a kezelési tervekészítés folyamatában a Megbízó által megfogalmazott elvárásoknak. A tervezők részletekbe menően figyelembe vették a folyamatban megvalósított konzultációk, véleményezések javaslatait.
2. A KET-nek ez a jóváhagyásra benyújtott, átdolgozott változata a korábbiakhoz képest még tisztábbá, áttekinthetőbbé vált, szerkezetét és tipográfiáját illetően egyaránt. A megfogalmazás egyértelműbb, tömörebb lett - mindezek a változtatások kedvezőek, hiszen a kezelési tervet könnyebben felhasználhatóvá, kezelhetőbbé, sőt, illusztrációinak köszönhetően felhasználó-baráttá teszik.
3. A terv jól ragadja meg és értékeli a fő kihívást, azaz hogy a kiemelkedő értékű, megőrzendő örökség, borkultúra hátrányos helyzetű, jelenleg „leszakadó” területen működik. A borvidék általános fejlesztését a világörökségi státuszhoz kapcsolódó feladatok jól segíthetik. A terv átgondolta az elmúlt 25 év folyamatait, és felhasználta tanulságait, fő célként megfogalmazva a hagyományörző modernizációt. A tervben megvalósult a terület egészének - az egykori zárt borvidék - egységes kezelése, azaz a helyszín és a világörökségi védőzóna közötti határok légiesítése, előtérbe helyezve, hogy az összes, azaz mind 27 érintett település teljes területe fejlesztendő. A terv értékének, szerepének megfelelően foglalkozik az idegenforgalom, fejlesztésével. A táj adottságainak megfelelően kiemelt hangsúlyt kap a borászat, ugyanakkor szerepel a tervben az egyéb: az örökség-, öko-, vallási és kulturális turizmus lehetőségeinek számbavétele, kihasználásának javaslata is.
4. **A Tokaj-hegylája történelmi borvidék kultúrtáj világörökségi terület benyújtott KET dokumentációja több figyelemreméltó megoldást is tartalmaz.** Az Alátámasztó Munkarész, a korábbi kiegészítésekhez és mellékletekhez viszonyítva többet módosult, több újdonsággal szolgál. Ebből a szempontból a külön kötetbe való elhelyezés, és új megnevezés kedvező, a munkarészre jobban felhívja a figyelmet. Egyes részei a másik kötet szövegét egészítik ki, ill. magyarázzák, elősegítve a terv értelmezését, mintegy előre megválaszolva a várható leggyakoribb kérdéseket. Fejezeteinek tagolása a KET-hez igazodik. Ez a munkarész gyakorlati útmutatónak is tekinthető, miután részletekbe menően taglalja az elvégzendő feladatokat, ami nagy segítséget jelenthet a terület további kezelési munkáiban, a kezelés minden jelenlegi és később bekapcsolódó résztvevője számára.

A véleményezés alapjául szolgáló, sok tekintetben példamutató, illetve modell-értékűnek tekinthető KET dokumentációval kapcsolatosan a véleményezés során lényeges észrevétel, javaslat nem merült fel, ezért annak változtatása, kiegészítése vagy javítása sem szükséges; a KET elfogadását javasoljuk.

5. Döntéstervezet / VÖSZB_2015_04_02

A Szakbizottság

1. *áttekintve* Tokaj-hegyalja történelmi borvidék kultúrtáj világörökségi helyszín átdolgozott kezelési tervét,
2. a világörökségi helyszín átdolgozott világörökségi kezelési tervezetéhez (lásd 5. számú melléklet) az alábbi véleményt *nyújtja* (az ülést követően a szakbizottsági tagok által megküldött észrevételek alapján összeállított vélemény):
3. a Szakbizottság *kéri* a Titkárságot, hogy az átdolgozott KET-et a Korm. rendelet 6. § (3) bekezdése szerint küldje meg a miniszter részére a KET Kormány elé terjesztése érdekében.